

CEKO

t.a.v. prof. dr. F.A. van der Duyn Schouten

Postbus 123

2501 CC DEN HAAG

Geachte professor Van der Duyn Schouten,

Vlak voor de zomervakantie heeft uw commissie de vierde jaarlijkse brancherapportage praktijkgericht onderzoek over het jaar 2020 vastgesteld. Deze rapportage vloeit voort uit het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) 2016 – 2022, waarin onder punt 2.4 staat aangegeven dat de Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek (CEKO) “... *evalueert, jaarlijks in haar brancherapportage, de werking van het BKO en doet aanbevelingen ter verbetering.*”

Hogescholen maken een brede ontwikkeling door van onderwijsinstelling naar kennisinstelling nauw verbonden met maatschappelijke vraagstukken. Het bestuur is ervan overtuigd dat in deze ontwikkeling het kwaliteitszorgsysteem voor praktijkgericht onderzoek waar uw commissie over rapporteert een cruciale rol speelt. Graag maken we dan ook van de gelegenheid gebruik om te reageren op het brancherapport.

Allereerst hartelijk dank voor het ter beschikking stellen van uw brancherapportage; aantrekkelijk vormgegeven en zeer prettig leesbaar. U start met een duiding van praktijkgericht onderzoek en de belangrijke verbinding met maatschappelijke thema's en de landelijke monitor waarin de kwantitatieve ontwikkelingen van het praktijkgericht onderzoek zijn weergegeven. Hierna wordt de brede ontwikkeling en dynamiek op het terrein van praktijkgericht onderzoek geschetst met aandacht voor alle ontwikkelingen rond de doorontwikkeling van het lectoraat, de plannen voor een pilot met de professional doctorate in het hbo en corona-gerelateerde ontwikkelingen. Hierna staat u stil bij de kwaliteit van het praktijkgericht onderzoek, waarin het visitatieproces en de standaarden worden toegelicht. Hierna staat u stil bij uw bevindingen en u eindigt met aanbevelingen aan de visitatiecommissies, Vereniging Hogescholen, colleges van bestuur en aan de onderzoekseenheden. Tenslotte geeft u aanbevelingen voor een nieuw BKO.

De landelijke monitor laat zien dat de financiële inzet opnieuw is gegroeid, zij het bijzonder licht: voor 2019 was er een totale gerapporteerde inzet van middelen voor praktijkgericht onderzoek van 265 miljoen euro. Dit is een gemiddelde groei van 3%, maar de cijfers van individuele hogescholen laten een grillig opbouw zien van dit gemiddelde: van hogescholen tot 40% krimp tot ruim 35% groei in het onderzoeksbudget. Ondanks een toename van het totale onderzoeksbudget binnen hogescholen, heeft het bestuur een punt van zorg ten aanzien van de beperkte toename. Dit onderstreept het belang van meer basisfinanciering voor praktijkgericht onderzoek en de claim die hiervoor in verenigings- en Kenniscoalitie-verband ontwikkeld is. Daarnaast heeft het bestuur behoefte aan een nadere analyse van deze gegevens met betrekking tot de verschillen tussen

instellingen en de wijze van gegevensverzameling. Hier wil het bestuur dan graag met bestuurders (allereerst de bestuurscommissie onderzoek (BCOZ)) over in gesprek.

De monitor laat ook zien dat de personele inzet is gegroeid tot bijna 6.400 onderzoekers, met een totale onderzoeksinzet van ruim 2.100 fte. Ook het totaal aantal gepromoveerden in het hbo nam verder toe, tot meer dan 1.700. Na twee jaar van afname van het aantal promovendi, nam ook dit aantal weer toe, tot bijna 800. Ook hiervoor geldt dat de toename niet zo stevig is als gewenst (ook gelet op de recente beleidsambities zoals verwoord in de nieuwe strategische onderzoeksagenda) en dit onderstreept de claim voor extra eerste en tweede geldstroom middelen voor praktijkgericht onderzoek. Het bestuur gaat hier graag het gesprek met elkaar over aan.

De stijgende lijn in de kwaliteit van de kwaliteitszorg die de CEKO in voorgaande jaren heeft waargenomen, lijkt zich ook in 2020 te hebben doorgezet. Tegelijkertijd constateert uw commissie dat er grote verschillen zijn tussen hogescholen: dat de hogescholen die de kwaliteitszorg al goed op orde hadden, over het algemeen verdere verbetering laten zien, terwijl de hogescholen die minder goed presteerden niet of nauwelijks verbetering laten zien. Het bestuur is verheugd dat de stijgende lijn zich doorzet, maar heeft zorgen over de geconstateerde toegenomen verschillen tussen hogescholen met betrekking tot de kwaliteitszorg. Het bestuur zal in de BCOZ en met de werkgroep voor het nieuwe BKO in gesprek gaan over hoe dit punt met urgentie te adresseren, onder andere in een nieuw brancheprotocol.

De kern van de aanbevelingen is gelijk aan die van 2018 en 2019:

- Verbeter de leesbaarheid van de rapporten in het algemeen door toevoeging van contextuele informatie. Besteed daarbij nadrukkelijk aandacht aan de historie van de onderzoekseenheid inclusief eerdere visitaties en daaruit voortgekomen aanbevelingen en opvolging ervan.
- Verbeter de begrijpelijkheid van de beoordelingen door meer concrete onderbouwing ervan;
- Zorg voor onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring met betrekking tot het visitatieproces, al dan niet middels centraal georganiseerde cursussen of trainingen;
- Versterk de actieve betrokkenheid van het College van Bestuur bij het visitatieproces.

Het bestuur brengt het volledige BKO en de brancherapportages met de aanbevelingen die daarin worden gedaan, graag breed onder de aandacht bij visitatiecommissies, onderzoeksgroepen, kwaliteitszorgmedewerkers en bestuurders. Het bestuur gaat daarnaast graag met de BCOZ en Landelijk Netwerk Kwaliteitszorg Onderzoek (LNKO) in gesprek om te kijken welke extra inspanningen moeten plaatsvinden om de aanbevelingen van de CEKO breed te laten landen in de kwaliteitszorg van hogescholen – te meer omdat de kern van de aanbevelingen van uw commissie al meerdere jaren hetzelfde is en dit kennelijk nog niet overal het geval is.

Uw commissie doet daarnaast een aantal specifieke aanbevelingen aan het adres van de Vereniging Hogescholen. Allereerst beveelt u aan verder werk te maken van de formulering van kwaliteitscriteria en kwaliteitsindicatoren voor het praktijkgericht onderzoek. Het bestuur onderschrijft deze aanbeveling van harte. Deze aanbeveling sluit aan op de nieuwe strategische onderzoeksagenda en zal met name opgepakt worden door de werkgroep die zich bezighoudt met de ontwikkeling van het nieuwe brancheprotocol kwaliteitszorg onderzoek.

Daarnaast beveelt u aan om op het niveau van de vereniging afspraken te maken over wat er verwacht wordt van het bestuur van de Vereniging Hogescholen. Daarbij kan worden gedacht aan het initiëren van jaarplannen per domein, het opzetten van onderlinge benchmark activiteiten en meer. Hier is in belangrijk mate reeds in voorzien. Er is het afgelopen jaar gewerkt aan een nieuwe ambitieuze strategische onderzoeksagenda die afgelopen maandag is aangeboden aan de minister van OCW. In deze agenda is de kwaliteitscultuur van praktijkgericht onderzoek een van de vier pijlers. De ambities hierbinnen zijn voor de looptijd van de strategische agenda duidelijk verwoord en zullen worden doorvertaald naar jaarplannen van (het bureau van) de vereniging.

Tenslotte adviseert u om door te gaan met de ontwikkeling van trainingsmateriaal voor leden van visitatiecommissies, colleges van bestuur, lectoren; waarbij de inzet van externe partijen te overwegen is. Het bestuur gaat graag in gesprek met o.a. het LNKO om te kijken welke extra inspanningen kunnen plaatsvinden ten aanzien van trainingsmateriaal. Wellicht goed om de start van een nieuw BKO te gebruiken als moment om hier een extra impuls aan te geven.

Uw commissie heeft aanbevelingen/ suggesties gedaan ten aanzien van het nieuwe BKO. Deze aanbevelingen richten zich op brede algemene aanbevelingen met betrekking tot kwaliteitszorg, de standaarden, de visitatiecommissie en -rapporten en de rol van de CEKO en de VH. U heeft aangegeven dat de commissie bovendien beschikbaar is om, zij het op gepaste afstand, aan de verdere ontwikkeling van dit nieuwe BKO haar bijdrage te leveren. Het bestuur verwelkomt de concrete suggesties ten aanzien van een nieuw BKO en weet dat de werkgroep voor het nieuwe BKO hier ook van kennis heeft genomen. Deze werkgroep heeft al contact met u opgenomen om de mogelijke (aangepaste) rol van een evaluatiecommissie in het nieuwe BKO te bespreken.

Tenslotte willen wij u hartelijk danken voor uw inspanningen voor het tot stand brengen van deze brancherapportage. Wij blijven graag met uw commissie in gesprek om te kijken hoe de sector zo goed mogelijk kan werken aan de professionalisering van de kwaliteitszorg van praktijkgericht onderzoek.

Het bestuur,

drs. Maurice Limmen,
voorzitter

drs. Ron Minnée,
secretaris